

Vážení členové American Akita Klubu,

Vzhledem k tomu, že jsme vydali nesouhlasné stanovisko s obsahem článku ve Fauně, rozhodli jsme se nyní článek rozebrat a doložit tak jednotlivé chybné či zavádějící informace.

Celý text je o dvou plemenech s dvěma různými standardy FCI, tedy o Americké Akitě (Standard FCI č.344) a Akitě Inu (Standard FCI č. 255). V článku se ale při jmenování plemen dočteme o:

1/ Japonské akitě

2/Americké Akitě

3/Akitě inu

4/ Japonské akitě inu

5/ Akitě

Pokud je použito jen pojmenování Akita, je zřejmě na čtenáři, které ze dvou plemen si momentálně přiřadí.

Čtenář – laik, nemůže po přečtení článku vědět, jak se vlastně plemena správně jmenují, přičemž dle FCI standardu je to naprosto jasné. Všeobecným světovým trendem je tato dvě plemena propagovat odděleně a pokud již autorka článku zvolila tuto nešťastnou formu a psala/píše o nich současně, je nutné používat správné názvy, nikoli podle toho, jak momentálně přijdou autorce pod ruku, resp. klávesnici.

Nyní, inspirováni knihou Zdenka Jirotky „Saturnin“ a jeho „Kanceláře uvádění románových příběhů na pravou míru“, jsme vždy okopírovali část článku a pod ním jsme napsali skutečnost.

a/Přišla však i móda psích zápasů, a jak krátký výňatek z historie standard uvádí, od roku 1630 byli v oblasti Akita používáni psi akita magitas (středně velcí psi určení k lovu medvědů) jako bojovní psi.

Jedná se o zkomoleninu slova "matagi", tj. výraz pro středně velkého, loveckého psa v japonské oblasti Tohoku. Moderní Akita Inu se má typově přibližovat nejvíce právě akitám Matagi.

b/

Je potřeba si přiznat, že se jedná o velmi samostatné plemeno, poněkud tvrdohlavé, které se dá vychovat, ale ne vycvičit. Jsou to povahové rysy, které nejdou změnit, ale správně zvolenou výchovou je možné z takového psa udělat velmi příjemného a oddaného společníka.

Tento pes potřebuje dobrou socializaci, má-li být bezproblémovým psem, který své rodině nepřidělává starosti. Ta musí proběhnout mezi 8.-16. týdnem věku štěněte. Výchova by neměla na socializaci navazovat, ale měla by být její součástí. S cílenou výchovou, která povede k ovladatelnému psovi, který dokáže alespoň v přiměřené míře základní cviky poslušnosti použít i v běžném životě, je bezpodmínečně nutné začít hned, v nejtětlejším štěněčím věku. Hned, jakmile si člověk doveze štěně domů. Výchova v přijatelně poslušného psa je dlouhá a poměrně trnitá.

Akita není psem vhodným pro sportovní kynologii, na závody v poslušnosti či jiném odvětví. Někteří jedinci jsou sice schopni udělat nějakou zkoušku z poslušnosti, ale není to běžné. Rozhodně není z těch, co by si zakládali na precizně provedeném cviku, a pokaždé neposlechne na jeden povel.

Co je akitě opravdu proti srsti, je opakování stejného cviku nebo provádění cviku, který nepovažuje za důležitý. Je sice občas schopná poslechnout jen proto, aby udělala radost, ale sama z toho

velkou radost nemá. Zpravidla dělá jen to, co považuje ze svého pohledu za správné a ještě lépe - za užitečné.

Přesto je to pes velmi chápavý a pochopí většinu cviků a úkonů. A netrvá mu to dlouho, i když zpravidla se učí rychleji fena nežli pes. Problém nastává, když naučenou věc má provést v praxi. Ví, co se po ní chce i jak se to dělá, ale pomalu nic není dostatečnou motivací, aby poslechla, nebo dokonce opakovaně poslechla. Noví majitelé tak mohou být rozčarováni z toho, že je akita téměř neposlouchá. Ve skutečnosti je to ale jeden z povahových rysů plemene, takže akitu nelze doporučit majiteli s ambicemi na agility či s touhou mít ukázkově vycvičeného psa.

Výcvik akity v běžném výcvikovém středisku není pro akitu to pravé, ale pokud s ní má člověk nějaké výchovné problémy nebo ji chce naučit základní poslušnost a neví, jak na to, je vhodné si najít instruktora pro individuální výcvik psů. Rozhodně skupinový výcvik pro akitu není vhodný. Nejenže nechápe jeho smysl, ale nechá se i rozptylovat dalšími psy kolem.

Americká Akita se využívá v záchranářině, canisterapii, není naprosto neobvyklé, že skládá zkoušky z poslušnosti. Fakt, že v USA, kde se využívá i jako policejní pes, je Americká Akita zařazena do pracovní skupiny, už leccos napovídá. V rámci speciálních výstav plemene v USA vždy probíhají i oficiální zkoušky z Obedience a Rally. Čili tvrzení, že Americkou Akitu nelze vycvičit, jen vychovat a když, tak ojedinele, je naprosto mylné. Rovněž není pravdou, že musí mít individuální výcvik bez ostatních psů, naopak, je žádoucí, aby Americká Akita navštěvovala výcviková střediska spolu s dalšími psy. Je to nezbytné k její socializaci. Americké Akity navíc nepatří mezi plemena, u kterých FCI požaduje zkoušku z výkonu pro přiznání šampionátu nebo (výběrovou) bonitaci. I to samozřejmě má vliv na to, že majitelé nemají nějak zvláštní důvod se psy pracovat nějak systematictěji s ohledem na skládání zkoušek. To však absolutně neznamená, že by toho Americké Akity nebyly schopny, naopak v České republice i tak najdeme jedince s různými zkouškami.

c/

„...je těžko chtít, aby byl dobře ovladatelný, aby se choval ke psům a zvířatům přátelsky, těžko po ní chtít, aby miloval lidi s tím, že ovladatelnost není její silnou stránkou. Že jde o výrazně samostatného psa, který má na situace a lidi kolem vlastní názor a má potřebu se spoléhat jen sám na sebe..“

V této části se dohromady popisují povahové rysy dvou rozdílných plemen, nicméně za předpokladu, že se obě dvě plemena chovají stejně! Chování a povahové rysy Akity inu a Americké akity, jsou však rozdílné a proto není možné popisovat je jako jedno plemeno. Americká akita může být lehce ovladatelná, a pokud projde správnou socializací, výchovou a výcvikem, může se chovat přátelsky jak ke psům, tak i k jiným zvířatům. Záleží na správném vedení majitelem. Americká akita je také přirozeně velmi přátelský pes, který má radost z jakéhokoliv kontaktu i s cizími lidmi. Americká akita se velmi fixuje na svého pána a bývá většinou svému pánovi a rodině oddaná. Standard navíc jasně ukládá, jakou povahu má Americká akita mít: **„Přátelský, ostražitý, vnímavý, důstojný, učenlivý a odvážný pes.“** Přátelský najdeme na prvním místě! Můžeme tedy pak jediné pokládat psa, kterého se snaží autorka popsat, za de facto nestandardního jedince.

d/

„..povely nevykonává s radostí..“

Záleží na tom, jak je výcvik veden a na tom, jak majitel umí Americkou akitu motivovat. Při správné motivaci povely plní ochotně a s radostí. Někomu se zkrátka cvičí psi hůře, někomu lépe. Nejde paušalizovat.

Právě tato část věnované povaze a schopnosti reagovat na výcvik a výchovu dosti poškodila plemeno i chovatele. Zájemce, který přemýšlí o pořízení tohoto plemene, musí po přečtení této domnělé povahy nabýt dojmu, že bude mít psa pouze doma nebo na zahradě a plánované aktivity, o kterých přemýšlel, nebudou možné. Nakonec se tedy raději rozhodne pro jiné plemeno.

e/

„..Popsané rozdíly v exteriéru, i bez ohledu na zbarvení, se snaží zřetelně tato dvě plemena rozlišit. Avšak protože k rozdělení na dvě samostatná plemena došlo nedávno, ani jedno z plemen nemá úplně upevněný jednotný typ..“

K rozdělení plemene na dvě v zemích FCI došlo v roce 2000 a v současné době opravdu není možné tato dvě plemena zaměnit. Tvrzení, že **„..proto se mezi americkou a japonskou akitou inu občas najdou výkyvy takové, že je člověk na pochybách, o kterou akitu se jedná, pokud barevně odpovídá oběma plemenům..“** svědčí o naprosté neznalosti až ignoraci obou plemen. Od rozdělení plemen uplynulo v rámci FCI 15 let, za tuto dobu chovatelé AA i AI udělali obrovský kus práce, samozřejmě i díky značnému přílivu nové krve importovaných jedinců ať již z Japonska (u Akit Inu) nebo USA či UK (v případě Americké akity), že odlišnosti ve stavbě kostry, hlavy, úhlení atd., de facto znemožňují záměnu plemene. Navíc, stejné shodné zbarvení je možné pouze v jediném případě a to tehdy, jednali se o celobílého jedince.

„..U amerických akit je oblíbené tmavé zbarvení s bílými odznaky na hrudi a s vysoko bílými končetinami..“

Nevíme, jak autorka došla k přesvědčení, že je u Amerických Akit oblíbené tmavé zbarvení. Toto je naprosto individuální záležitost, je mnoho majitelů, chovatelů i rozhodčích, kteří naopak preferují jedince červené, pinto apod. U Amerických Akit navíc nemluvíme o „odznacích“, ale o „znacích“ nebo „značení“. Opět tato část v očích laické veřejnosti devaluje jedince jiných barev. Přičemž barva není u Americké Akity podstatná a rozhodující. Opět zde spatřujeme poškozování chovatelů a majitelů, kteří nevlastní jedince, které autorka vyzdvihuje.

„..O to více pak línají jedinci dlouhosrstí. Dlouhá srst není povolena u žádné z akit, ale do určité míry je v chovu akceptována, neboť je takových jedinců poměrně mnoho. Akitám s dlouhou srstí se říká „kurafuto“. Někteří chovatelé si pohrávají s myšlenkou, že by časem mohlo vzniknout nové plemeno - akita dlouhosrstá..“

Dlouhosrsté Americké Akity línají samozřejmě úplně stejně jako ty s krátkou srstí, rozdíl je pouze v délce srsti, nikoli jejím množstvím. „Kurafuto“ - není nám známo, že by se dlouhosrsté Americké Akity takto označovaly. Autorka zřejmě měla na mysli "karafuto", což je název jedné z prefektur v Japonsku a označoval se takto typ psů s dlouhou srstí zhruba kolem roku 1900. V dnešní terminologii používané u Americké akity se však tento pojem téměř nevyskytuje; ojediněle tento výraz najdeme maximálně v některých anglosaských historizujících pramenech a s naprostou převahou se používá termín „longcoat“.

„..V mnohých státech světa musí mít akity zařazené do chovu různá zdravotní vyšetření, aby se po zdravotní stránce chov stále zvedal a zlepšoval. Poměrně běžné je vyšetření dysplazie kyčelních kloubů a vyšetření očního pozadí, méně časté je pak RTG loketních kloubů, vyšetření štítné žlázy, srdce a vyšetření krve na von Willebrandovu nemoc.

U akít je známé onemocnění zvané hypotyreóza neboli nedostatečná činnost štítné žlázy. Následkem tohoto onemocnění mohou např. soustavně a výrazně línat, zbytečně tloustnout, nebo naopak hubnout, objevují se poruchy ve vývinu kostí, dospělým jedincům se tvoří cysty apod.

Dalším strašákem pro chovatele je dysplazie kyčelních kloubů, vada vyskytující se téměř u všech velkých plemen. Sledováním tohoto postižení, které se odhalí za pomoci RTG, a následným vyřazením postižených jedinců z chovu se daří toto postižení eliminovat. Dalším problémem velkých psů, akítu nevyjímaje, je možnost torze žaludku. Alespoň částečně se dá tomuto problému předcházet, proto by o ní každý majitel akity měl vědět.

Oční problémy, které se u akít mohou objevit, jsou progresivní atrofie sítnice (PRA), šedý zákal nebo zelený zákal. Úpině neznámá není ani von Willebrandova nemoc, což je nejčastější onemocnění krve u psů. Problémem je špatná srážlivost krve nebo i defekty krevních destiček.

Ani akítám se zcela nevyhýbají různé alergie a kožní problémy. Především často se nudící jedinci mohou trpět neurogenní dermatitidou, při níž si psi lížou opakovaně jedno místo na svém těle, nejčastěji se jedná o končetiny. Toto místo olizují tak úporně a často, až si sami vytvoří mokvavé boláky. Může se vyskytnout i autoimunitní onemocnění zvané mazová adenitis, které je sice neléčitelné, ale při léčbě není smrtelné a příznaky se dají více či méně utlumit.

Někteří jedinci mohou mít problémy s obezitou, neboť se zpravidla nebrání přejídání a majitelé mají pocit, že krmením ve velkém množství udělají svému psímu miláčkovi radost. Ale obezita s sebou může přinést nejrůznější onemocnění a také jsou zbytečně příliš namáhány klouby a slachy.

U onemocnění a běžných zdravotních vyšetření autorka opět čerpala z mylného zdroje

Je na jednotlivých zemích, jaké si stanoví podmínky chovnosti. U nás je předepsáno pouze vyšetření DKK, někteří chovatelé však současně nechávají vyšetřit DLK, patellu, oči i štítnou žlázu. Tato vyšetření se provádějí standartně i v USA, tedy zemi vývoje.

Netestuje se ovšem vyšetření dědičných srdečních chorob a vyšetření na von Willebrandovu chorobu. Ani jednou z těchto nemocí není plemeno díkybohu zatížené.

Naopak u onemocnění očí se vyskytuje nejčastěji entropium.

Obecně pak jsou Americké Akity nejvíce zatíženy autoimunitními onemocněními. Autorka zmínila pouze Sebaceozní adenitis a hypotyreózu.

Zvláště se ohrazujeme proti tvrzení, že největším strašákem je dysplazie kyčelních kloubů.

V posledních letech se vyskytuje u nás špatné DKK pouze ojediněle!

Je dále obtížné dokázat, že se Americká akita například nepřejídá, že není chronický útěkáč, že štěká, že plave atd., poněvadž tady platí, že stejně jako u všech plemen, jde o individuální chování či povahové rysy jedince. Opravdu nelze tvrdit, že **"..snad žádná akita nemá ráda vodu.."** Je mnoho jedinců, kteří s vodou nejsou kamarádi, ale také velké množství těch, kteří plavání milují kdykoli a kdekoli.

Ani jeden z těchto znaků není pro plemeno vysloveně typický (tj přejídání, útky, neštěkání, odpor k vodě) a nenašli jsme o něm zmínku v odborné literatuře a ani naše soukromé zkušenosti nejsou shodné s tvrzením autorky.

Suma sumárum, přečte-li si laik, který o tomto plemeni uvažuje tento článek, dojde k následujícím zjištěním:

Americká Akita je pes neposlušný, necvičitelný, útkář, který se přejídá, není úplně vhodný do rodiny s dětmi a je nakonec jedno, zda si pořídí Akitu Inu, či Americkou Akitu, poněvadž jsou si obě nesmírně podobné. Pokud ale Americkou Akitu, tak raději tmavou.

Podle fotografií se čtenář také moc orientovat nemůže, neboť v článku popisy u fotek chybí a laik tedy ani neví, na které plemeno se dívá.

Vypracoval Výbor AAK ve spolupráci s členy RK

čerpáno z knih od: B.Bouyet: Akita - Treasure of Japan, Gabriela S. Richard: Unser Akita, Ein Hund - zwei Gesichter a dalších